

Вбачається правильним зауваження Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України, що запровадженні особливості оподаткування слід розглядати у контексті спеціального податкового режиму, а не особливостей оподаткування певних платників. Однак складно погодитися з отожднюванням спеціального режиму оподаткування, про який йдеться у пояснювальній записці [4], із спеціальним податковим режимом.

Постає питання, чи є оподаткування резидентів Дія Сіті та окремих доходів працівників та гіг-спеціалістів резидентів Дія Сіті спеціальним податковим режимом, чи певним аналогом спеціального режиму оподаткування податком на додану вартість, передбаченого ст. 210 ПК України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні : Закон України від 15.07.2021 р. № 1667-IX . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1667-20#Text> (дата звернення: 02.05.2024).
2. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні : Закон України від 14.12.2021 р. № 1946-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1946-20#Text>.
3. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
4. 666621 – Законотворчість. *Електронний кабінет громадянина*. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/666621>.
5. 714606 – Законотворчість. *Електронний кабінет громадянина*. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/714606> .

Єфремова Катерина Вікторівна

кандидатка юридичних наук,

старша наукова співробітниця,

доцентка кафедри фінансового права,

Національний юридичний університет

імені Ярослава Мудрого

ВПЛИВ ЗЕЛЕНОГО FINTECH НА ФІНАНСОВУ СИСТЕМУ

Анотація. Публікація присвячена визначенню впливу зелених фінансових технологій на фінансову систему. Проаналізовано ключові технології

зеленого FinTech, які дозволяють розвивати стійкі фінансові продукти та послуги. Авторка доходить висновку, що розвиток зеленого FinTech може викликати зміни у законодавстві та регулятивних стандартах, що стимулюють компанії до прийняття більш екологічно відповідальних практик.

Ключові слова: фінансова система, зелений FinTech, ESG, відповідальне інвестування, екологічні стандарти.

Галузь фінансових послуг нині зазнає серйозних перетворень, основними чинниками яких є оцифрування, стійкий зелений розвиток та допомога у відновленні економіки України. Хоча всі ці концепції були добре досліджені останніми роками, їхнє перетинання, що часто сприймається як «зелений FinTech», залишається невизначеним.

Зелений FinTech з'явився у відповідь на екологічні проблеми, що зростають, і нагальну необхідність сталого розвитку. Зміна клімату, обезліснення та забруднення навколишнього середовища – це лише деякі з проблем, які викликали глобальний перехід до більш екологічних практик у різних галузях у всьому світі. Фінансовий сектор, що традиційно розглядається як нейтральний з погляду його прямого впливу на навколишнє середовище, визнав свою потужну роль у формуванні стійкого майбутнього і показав свій сильний вплив на екологічну складову. Інтегруючи екологічні методи, фінтех-компанії не тільки роблять свій внесок в екологічну справу, а й використовують ринок екологічно свідомих споживачів та інвесторів.

Зелений FinTech має значний потенціал для впливу на фінансову систему, а саме щодо перерозподілу капіталу у більш стійкі галузі економіки та зменшенню екологічного впливу фінансових операцій [1].

В основі зеленого фінтеху лежать кілька ключових технологій, які дозволяють розвивати стійкі фінансові продукти та послуги, а саме: блокчейн, штучний інтелект та машинне навчання, Big Data [2].

1. Блокчейн. Відома своєю прозорістю та безпекою, технологія блокчейн сприяє створенню децентралізованих платформ для зелених інвестицій, торгівлі вуглецем та відстеженню впливу різних проєктів на навколишнє середовище. Наприклад, блокчейн може використовуватися для перевірки та моніторингу процесу компенсації викидів вуглецю, забезпечуючи цілісність транзакцій на ринку вуглецевих кредитів.

2. Штучний інтелект та машинне навчання. Так, алгоритми штучного інтелекту та машинного навчання аналізують величезні обсяги даних для оптимізації використання енергії, прогнозування екологічних ризи-

ків та виявлення стійких інвестиційних можливостей. Ці технології можуть допомогти фінансовим установам та інвесторам приймати більш обґрунтовані рішення, які відповідають цілям екологічної стійкості.

3. Великі дані (Big Data). Використання великих даних у зелених фінансових технологіях включає збирання та аналіз великих наборів даних, пов'язаних з екологічними, соціальними та управлінськими факторами ESG (ESG – це набір аспектів, включаючи екологічні проблеми, соціальні проблеми та корпоративне управління, які можна враховувати при інвестуванні. Інвестування з урахуванням ESG іноді називають відповідальним інвестуванням). Цей аналіз може дати уявлення про сталий розвиток підприємств, направляючи інвесторів до відповідального інвестиційного вибору.

Стійке та пов'язане з кліматом фінансування набуває дедалі більшого значення на корпоративному, національному та наднаціональному рівнях за останні роки. Тим не менш, виконання Паризької угоди та досягнення Цілей сталого розвитку потребує значних інвестицій у розмірі не менше 3 трильйонів доларів на рік у всьому світі та 1,4 трильйона доларів у країнах, що розвиваються [3]. Лише такі величезні інвестиції гарантують, що ключова мета Паризької угоди щодо збереження глобального середнього підвищення температури нижче 2 °C може бути досягнута. Найпростіший спосіб фінансування цієї мети – збільшити державні витрати, що неминуче обтяжує платників податків або торкається недостатньо інвестованих секторів. Приватний капітал є додатковим джерелом досягнення цієї мети. Паризька угода включає зобов'язання «узгодити фінансові потоки щодо низьких викидів парникових газів та сталого розвитку» (рамкова конвенція Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату (РКЗК ООН) 2015 р., стаття 2.1).

Через величезні інвестиції, необхідні для досягнення Цілей сталого розвитку, одним з основних важелів для зміщення наслідків зміни клімату є фінансова система, яка з моменту підписання Паризької угоди має як фундаментальне, так і глобальне значення. Фінансова система в цілому виконує важливу функцію в економіці, спрямовуючи кошти від тих, у кого вони надмірні, до тих, хто має їх брак [4]. Банківська діяльність дійсно перебуває на зв'язку з реальною економікою, спрямовуючи фінансовий капітал на економічну діяльність та пропонуючи інвестиційні можливості компаніям. Ці основні функції фінансової системи, окрім стійкості, були оскаржені останніми роками через те, що оцифрування є одним із основних факторів фінансової системи, оскільки фінансові продукти та процеси вже за своїм визначенням є цифровими [5].

Зелені фінтехи належать до перетину фінансових технологій та зелених проєктів, де інноваційні цифрові рішення використовуються для вирішення екологічних проблем та просування сталої практики у фінансовому секторі, що включає розробку та впровадження фінансових продуктів, послуг та технологій, які приділяють пріоритетну увагу екологічним міркуванням, таким як скорочення вуглецевого сліду, інвестиції у відновлювані джерела енергії та прозоре управління ланцюжком поставок [6].

Таким чином, зелений FinTech може впливати на фінансову систему наступними способами: по-перше, зелені фінтех-платформи можуть сприяти збільшенню обсягів інвестицій у проєкти та компанії, які працюють над зменшенням викидів та збереженням навколишнього середовища, що називають екологічні інвестиції; по-друге, фінтех впливає на розвиток зелених фінансових суб'єктів та фінансових продуктів, серед яким можна виділити: зелені банки, інвестиційні фонди та стартапи, що розробляють нові продукти, такі як зелені кредити, страхування для відшкодування збитків від екологічних катастроф, а також інші зелені фінансові інструменти; по-третє, фінтех може використовувати технології, щоб сприяти зменшенню вуглецевого сліду фінансових операцій, наприклад, шляхом розвитку електронних платіжних систем та інших технологічних інновацій; по-четверте, запровадження нових екологічних стандартів та регулювання, зокрема: розвиток зеленого фінтеху може викликати зміни у законодавстві та регулятивних стандартах, що стимулюють компанії до прийняття більш екологічно відповідальних практик.

ЛІТЕРАТУРА

1. Худолій Ю. С., Гончаров О. Г. Вплив зеленого FinTech на фінансовий ринок: міжнародний досвід. Розвиток фінансового ринку в Україні: загрози, проблеми та перспективи: Матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 23 листопада 2023 р.). 2023. С. 33–34.
2. Green Fintech: Sustainable Finance in the Digital Age. FinTech Solutions. Digital banking has emerged as a prominent trend in the FinTech industry. 2024. URL: <https://www.linkedin.com/pulse/green-fintech-sustainable-finance-digital-age-scoresolutions-iwlsc/>.
3. Schmidt-Traub G., Sachs, J. Financing Sustainable Development: Implementing the SDGs through Effective Investment Strategies and Partnerships. Sustainable Development Solutions. Network: New York, USA, 2015. URL: <http://unsdsn.org/wp-content/uploads/2015/04/150408-SDSN-FinancingSustainable-Development-Paper.pdf>.

4. Saunders, A.; Cornett, M. Financial Institutions Management. A Risk Management Approach; McGraw-Hill Irwin: New York, USA, 2021. URL: <https://thuvienso.hoasen.edu.vn/bitstream/handle/123456789/12867/Contents.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

5. Gomber, P.; Kauffman, R. J.; Parker Cand Weber, B. W. On the Fintech Revolution: Interpreting the Forces of Innovation, Disruption, and Transformation in Financial Services. *J. Manag. Inf. Syst.* 2018, 35, 220–265.

6. Puschmann T., Hoffmann C. H. & Valentyn Khmarsky. How Green FinTech Can Alleviate the Impact of Climate Change – The Case of Switzerland. *Sustainability.* 2020, № 12(24). P. 1069. DOI: <https://doi.org/10.3390/su122410691>.

Шаренко Максим Сергійович
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри фінансового права,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ FİNTECH В УКРАЇНІ ТА СПОЛУЧЕНИХ ШТАТАХ АМЕРИКИ

Анотація. Наукова робота присвячена дослідженню правового регулювання Fintech в Україні та Сполучених штатах Америки. Автор проаналізував українське законодавство, поточний стан фінансової системи країни, дослідив розвиток Fintech в Україні та Сполучених штатах Америки, а також привів в приклад, як регулюються Fintech в Сполучених штатах Америки та зробив відповідні висновки.

Ключові слова: Fintech, Fintech-технології, фінансова система, фінансове регулювання, фінансовий сектор, фінтех.

Все більше компаній у всьому світі опановують Fintech та переходять на найновіші, найсучасніші технології, які існують в світі. Платежі Fintech досягли великих успіхів у розширенні доступу до платіжних послуг в деяких країнах світу. Їх використовують великі цифрові платформи, щоб заповнити прогалини у традиційній платіжній системі. Найсучасніші технології можуть призвести до істотного підвищення ефективності у фінансовому секторі, у тому числі у сферах платежів, фінансування, інвестицій, управління активами та страхування. Однак вони також можуть створювати ризики для стабільності та цілісності